

EL PAPA LUNA: PONTÍFEX D'AVINYÓ, SENYOR DE REUS

CICLE DE CONFERÈNCIES

Dm. 21 de novembre a les 19 h

ARXIU (C. SANT ANTONI M. CLARET, 3)

Eduard Juncosa Bonet

*Doctor en Història medieval i polític
(Universidad Complutense de Madrid)*

“El perfil polític del papa Luna: un actor clau per a la Història de la Corona catalanoaragonesa”

Pedro Martínez de Luna y Pérez de Gotor
SABIÑÁN
 Donde reposa el Papa Luna

1423 - 2023
 600 años del fallecimiento
 de Benedicto XIII

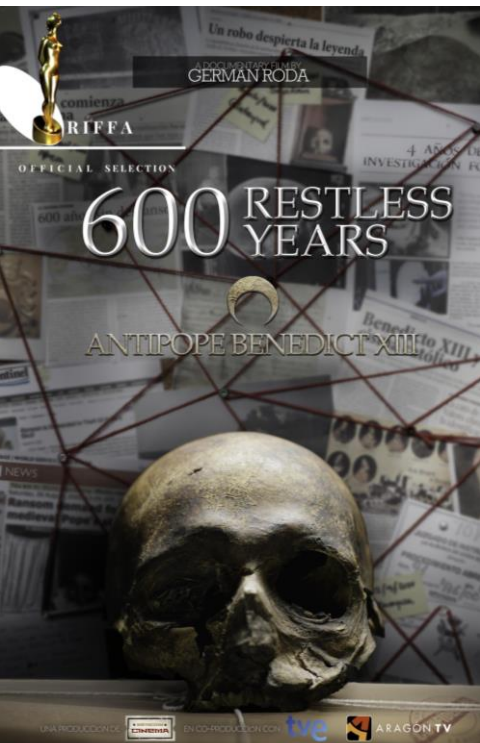

Viernes, 3 de febrero, 20 horas, salón de plenos del Ayuntamiento de Sabiñán.- Presentación de la página web dedicada a la reliquia de Benedicto XIII (www.craneopapaluna.com).

Sábado, 11 de febrero y sábado 11 de marzo.- Visita guiada a Sabiñán a cargo de José Luis Cortés. Se visitará la iglesia y la capilla de Santa Ana, donde se encuentra el cráneo, además de otros lugares de la localidad. Dos pases, 9:30 h y 11:30 h. Coste 5 €.
 Apuntarse en el tel. 976 826 043.

En 2023 se cumplen 600 años de la muerte de Pedro Martínez de Luna y Pérez de Gotor, más conocido como el Papa Luna. El pueblo de Sabiñán, donde reposan sus únicos restos desde hace siglos, quiere unirse a esta efeméride con un programa de actos en su memoria.

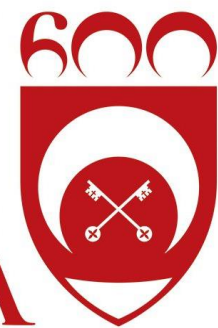
AÑO
PAPA LUNA

— PEÑISCOLA —

www.peniscola.es www.peniscola.org

VI CENTENARIO
 de la muerte del **600**
PAPA
LUNA
 1423~2023

Ayuntamiento de
Illueca

600

EL PAPA
LUNA

SABER,
DIPLOMACIA
Y PODER
EN LA EUROPA MEDIEVAL

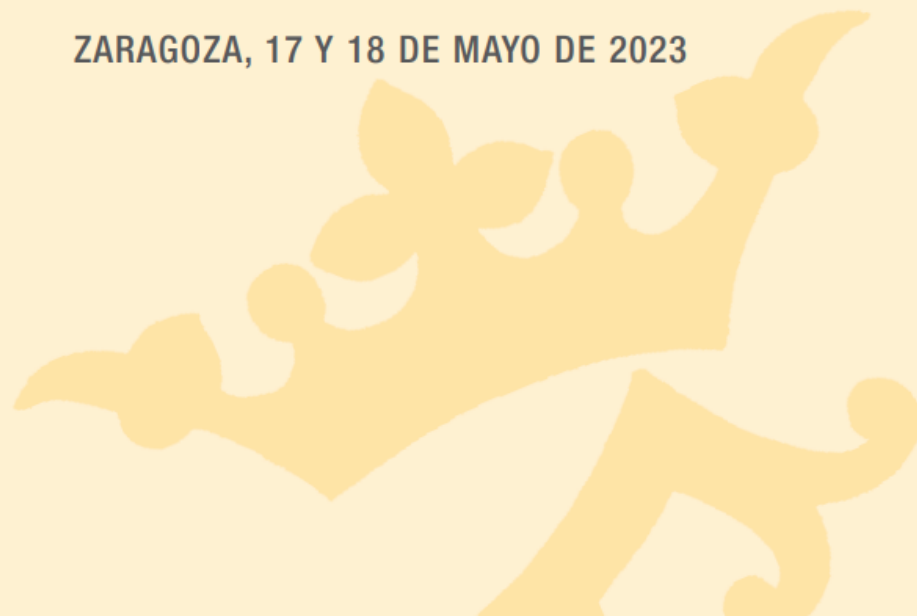

SEMINARIO

BENEDICTO XIII, EL PAPA LUNA (1394-1423) AVANCES DE LA INVESTIGACIÓN EN EL SEXTO CENTENARIO DE SU MUERTE

Directores
GERMÁN NAVARRO ESPINACH
Y CONCEPCIÓN VILLANUEVA MORTE

ZARAGOZA, 17 Y 18 DE MAYO DE 2023

MIÉRCOLES, 17 DE MAYO

- 9 h. Inauguración del curso en el Aula de la IFC.
- 9,15 h. Vicente Ángel ÁLVAREZ PALENZUELA (Universidad Autónoma de Madrid). *Últimos avances en la investigación sobre la biografía de Benedicto XIII.*
- 10 h. María del Carmen LACARRA DUCAY (Universidad de Zaragoza). *El Papa Luna desde la perspectiva de estudio de la historia del arte.*
- 10,45 h. Descanso.
- 11,15 h. Josefina PLANAS BADENAS (Universitat de Lleida). *Benedicto XIII y la corte papal: códices, artistas e imágenes.*
- 12 h. Hélène MILLET (CNRS, París). *Benoît XIII et les conciles du la fin du Grand Schisme.*
- 12,45 h. Descanso
- 17 h. Mesa redonda: Nuevas perspectivas de investigación sobre Benedicto XIII, el Papa Luna.
Coordinan: Germán Navarro Espinach y Concepción Villanueva Morte (Universidad de Zaragoza).
Intervienen: María Narbona Cárceles (Universidad de Zaragoza), Lledó Ruiz Domingo (Universitat de València), Eduard Juncosa Bonet (Universidad Complutense de Madrid) y Esther Tello Hernández (CSIC, Barcelona).

JUEVES, 18 DE MAYO

- 10 h. Práctica externa del curso. Visita guiada a la exposición organizada por el Gobierno de Aragón en el Museo Alma Mater de Zaragoza sobre *El Papa Luna: saber, diplomacia y poder en la Europa medieval*, a cargo de los comisarios Germán NAVARRO ESPINACH y Pedro Luis HERNANDO SEBASTIÁN (Universidad de Zaragoza).

La ruta del papa Luna

PRESENTACIÓN

LA EXPOSICIÓN

RTA DEL PAPA LUNA

Desde su nacimiento en Illueca y a lo largo de sus 95 años de vida, Pedro Martínez de Luna, Benedicto XIII, estuvo vinculado con numerosos lugares de la geografía europea.

Residió en ciudades como Montpellier, Aviñón o Peñíscola y, con su curia itinerante realizó estancias cortas en diferentes localidades de Francia, Italia y, sobre todo, España.

EL PAPA LUNA: PONTÍFEX D'AVINYÓ, SENYOR DE REUS

EXPOSICIÓ

Inauguració: Dl. 13 de novembre a les 18 h
Visita comentada a càrrec d'Eduard Juncosa Bonet (comissari)

Clausura: Dv. 1 de desembre a les 11 h
Possibilitat de visites comentades a concertar per a grups i col·lectius (977 010 054)

CICLE DE CONFERÈNCIES

Dj. 16 de novembre a les 19 h CENTRE DE LECTURA DE REUS

Germán Navarro Espinach
Catedràtic d'Història medieval (Universidad de Zaragoza)
"La història de Benet XIII (1394-1423), el papa Luna, 600 anys després de sa mort"

Projecció del documental "El papa Luna. Saber, diplomàcia i poder en la Europa medieval"

Dm. 21 de novembre a les 19 h ARXIU (C. SANT ANTONI M. CLARET, 3)
Eduard Juncosa Bonet
Doctor en Història medieval i polític (Universidad Complutense de Madrid)
"El perfil polític del papa Luna: un actor clau per a la Història de la Corona catalanoaragonesa"

Dx. 29 de novembre a les 19 h ARXIU (C. SANT ANTONI M. CLARET, 3)
Ezequiel Gort Juanpere
Doctor en Història medieval
"Pere de Luna, senyor feudal de Reus"

Col·labora

EL PAPA LUNA: PONTÍFEX D'AVINYÓ, SENYOR DE REUS

Commemoració amb motiu del VIe centenari de la seva mort

Comissari: Dr. Eduard Juncosa Bonet

Organitza:

Detall del bàcul del papa Luna
Museo Arqueológico Nacional (Madrid)

Bust reliquiari de sant Valer
La Seo de San Salvador (Saragossa)

Episcopologi
La Seo de San Salvador (Saragossa)

Crani de Pero Martínez de Luna Pérez de Gotor
(Sabián)

Pero Martínez de Luna (atr.).
Llibre de les Consolacions
Biblioteca del Real Monasterio de San Lorenzo del Escorial, Ms. V-III-9

Calze de Benet XIII
Basílica de Sant Felú (Girona)

Organitza

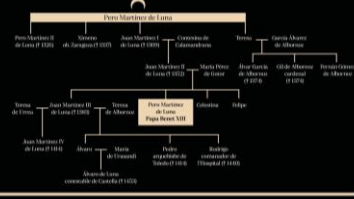

"PAPA SUM"

Palau de Luna a Alcazar (Saragossa)

	1328 c. Pero Martínez de Luna Pérez de Gotor neix a l'Alcazar
	1352 En morir son pare, rep els senyors de La Vilherba, Valtorres i la moerria de Terzer
	1353 Es forma com a jurista al Tribunal General de Montpeller mentre va seguint la seva carrera eclesial amb l'acumulació de càrrecs, dignitats i beneficis (sotsdiacon, peror, arllicia, palobrer, canonge...)
	1375 Pero de Luna és nomenat cardenal diacon del títol de Santa Maria in Comedini. Abandona la carrera de Montpeller per a treballar-se a la Curia papal, on actua com a jutge comissari en diverses causes
<i>Inici del Cisma d'Occident. Urbà VI (Roma) vs. Climent VII (Avinyó)</i>	1378
<i>Fi de la neutralitat de la Corona d'Aragó davant del Cisma. Joan I es declara obediència al papa d'Avinyó.</i>	1378 Participa en el concili celebrat a Roma després de la mort de Gregori XI. Climent VII designa el cardenal Luna <i>legat a latere</i> per als regnes ibèrics
<i>Programa ambients aïllats als castells papals</i>	1391
	1392 El cambler rep les supliques dels vassallos reuenses al castell
	1393 Actua com a legat a França, Flandes i Anglaterra
<i>Mort del papa Climent VII</i>	1394
	1394 Pero Martínez de Luna és escollit per unanimitat papa d'Avinyó i pren el nom de Benet XIII
	1398 El papa Luna és assetjat millitarrment al palau d'Avinyó
	1403 Alliberament del pontífex del seu captiveri
<i>Concili de Perpinyà</i>	1408
<i>Concili de Pisa electat d'un tercer papa (Alexandre V)</i>	1409
<i>Extinció de la dinastia del Casal de Barcelona</i>	1410
<i>Interregne</i>	1411
<i>Compromís de Casp i entronització del Trastámara</i>	1412
<i>Disputa de Tortosa</i>	1413
<i>Vicis de Almería</i>	1414
<i>Vicis de Perpinyà</i>	1415
<i>Ferriam i restora l'obediència dels seus regnes. Unió al papa Luna</i>	1416
<i>Execució de Martí V a Castanya com a únic papa</i>	1417
	1418 El papa Luna es manté ferm en la defensa de la seva legitimitat i adreça a un nou intent d'entronzament
	1423 Benet XIII, el papa Luna, mor al castell de Perisicola

"ME QUI TE FECI MISISTI IN DESERTUM"

[12 de març de l'any 1396]

Sejor, gràtie molt a l'heschrist, qui us fa aquesta tan gran e tan ocupada honor, la qual jamés no feu a nays de vostres predecessors, co' és, que vos agats lo papa de nostra seyorria e habitant en vostro regne. Creetz-me, sejor, que per tot cert aço està amagat gran fet, e tan gran mostra de gloria e honor he profet, que jamés no seria pensat, axi com de poch se descobriry, ab la ajuda de nostro Seyor.

Carta autògrafa de fra Francesc d'Elmàntal al rei Joan I [Arxius de la Corona d'Aragó, Col·leccions, Antiquaris, B.A. 811]

Bulla de Pero Martínez de Luna al rei Joan I en què li comunica la seva elecció com a papa [CA, Cancionero, Indice, fol. 92, rto. II]

Poc després d'haver accedit al tron l'any 1387, el rei Joan I va deixar encre la neutralitat que havia mantingut el seu pare (Pere el Cerimoniós) davant del Cisma de l'Església occidental en atorgar l'obediència dels seus regnes i terres al papa d'Avinyó. Un cop escollit com a nou pontífex avinyonès Pero Martínez de Luna, filluient franciscà Francesc Eiximenis va escriure una carta al monarca en què li recomanava que es mostrés agraït a Déu per la gràcia rebuda que el sant Pare fos natural dels seus dominis, un fet que interpretà com a senyal de glòria, honor i profit.

Entre els anys 1408 i 1409, se celebrà a Perpinyà un concili amb vocació universal amb l'objectiu de posar punt i final al Cisma, però només hi van assistir cardenals de l'obediència d'Avinyó, els quals van acordar considerar que Benet XIII era el veritable vicari de Crist. La congregació pretenia anticipar l'acció del Concili de Pisa, convocat amb una finalitat idèntica, però del qual n'acabarà sortint elegit un tercer papa: Alexandre V (el "mulet trinomí").

En aquelles mateixes dates, el primogènit i successor de Martí l'Humà, Martí el Jove, rei de Sicília, va morir pocs dies després de la seva victòria a la batalla de Santurí (Sardenya).

El papa Luna es convertirà en un actor polític clau en diversos moments dels regnats de Martí l'Humà (1396-1410) i de Ferran d'Antequera (1412-1416), i molt especialment durant l'interregne que va tenir lloc entre l'extinció de la dinastia del Casal de Barcelona i l'entronització dels Trastámara en el Compromís de Casp.

Fou evident la predilecció del papa Luna pel candidat castellà, Ferran d'Antequera, net per línia femenina de Pere el Cerimoniós. Alguna però, de qualitat el seu regnat, serà el mateix monarca qui li redirà l'obediència dels seus regnes i terres en els primers dies de l'any 1416.

"LO MOLT REVERENT PARE EN CHRIST EN PERE. [...] CAMARER DE TARRAGONA ET SENYOR DEL LOCH DE REUS"

[c. 1 de setembre de l'any 1394]

Per avò, en considerat el senyor legal [Pero Martínez de Luna] per alguns cardenals intentaven pertorbar la pau i la unitat de l'Església, va decidir tornar a la Curia [d'Avinyó], amb la intenció de, un cop arribat i rebtingut el permís del papa, dir-se-se les terres d'Aragó, Catalunya, i especialment a la vila de Reus, de la cambreria Tarraconense, que és del patrimoni del Crucifiat, i que per oficials seus, com a senyor directe després del papa, era governada en els afers temporals en part en els espirituals, en aquesta vila, amb els seus familiars, havia decidit establir-se regularment.

[...] Doncs bé, com que un laic era casllà de l'esmentada vila i en tenia part de les rendes i de la jurisdicció, considerat que era monstruós que en un cas existissin dos caps, va ordenar i disposar que, si es posava a la venda la castellanía, es comprés, i un cop posada a la venda per deu mil florins, a més de les despeses, la va adquirir, tot incorporant-la i unint-la per sempre a la cambreria de l'Església de Tarragona.

Martin de Alparit, Cronica de Estatons temporals Beredicti Pape XIII, cap. 2 [Inscripció al castell de l'Espinal en l'Arx. d'Elkardar Arcaons Beredicti]

Des d'intels del 1387, Pero Martínez de Luna ostentava la dignitat de cambler de la catedral de Tarragona, la qual el convertia en senyor directe de la vila de Reus. Va rebre el jurament dels jurats i els caps de casa a nil soars, tot fent ús del dret de fadigó. Hagué de superar diversos escolls fins que va aconseguir unir la castellanía amb la cambreria in perpetuum.

En retornar de la seva legació a Anglaterra, tot i el seu desig exprés, el cardenal d'Aragó, Pero Martínez de Luna, no va poder desplaçar-se cap a Reus en aquella ocasió, ja que, al cap de bon pocs dies, el papa Climent VII va morir i el conclave Foscilló com a successor per a ocupar el solí pontifical avinyonès.

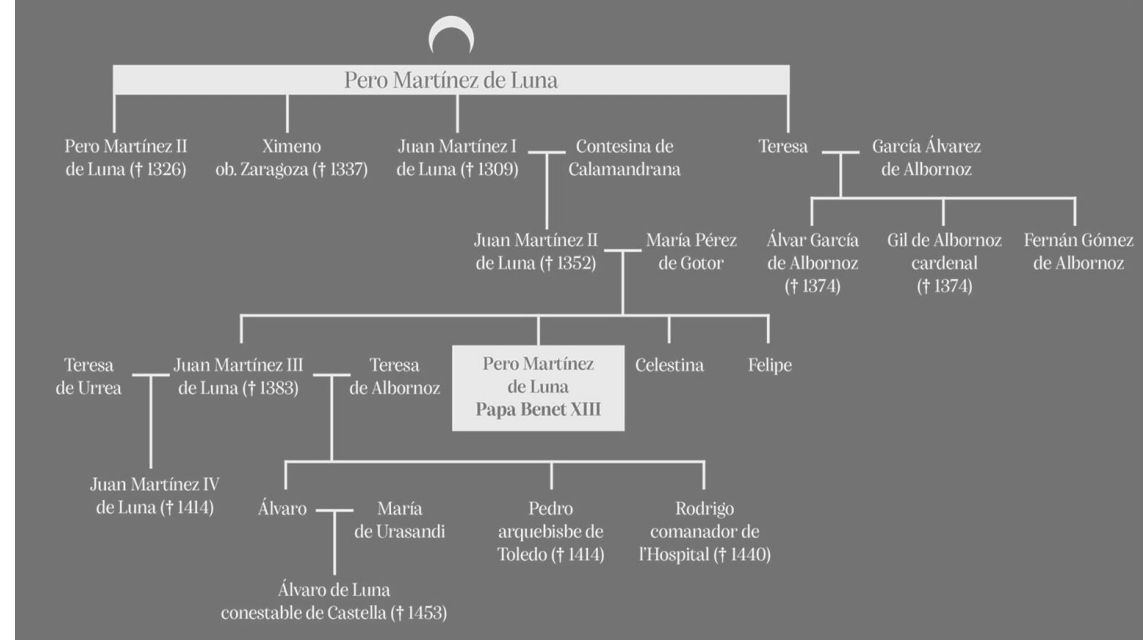
Amb la compra de la castellanía, l'any 1396, el cambler va convertir-se en l'únic senyor feudal de la vila de Reus. Segons el canonge Josep Blauvelt, va adquirir-la per cinquanta mil soars, tot i la insistència de les autoritats municipals. Finalment, Benet XIII s'establí un temps a Tortosa fins a la seva instal·lació definitiva al castell de Perisicola.

La presència a Reus de Pero Martínez de Luna es documenta almenys en dues ocasions: l'any 1390, i la segona, havent esdevingut ja papa, el 1410.

En un dels escuts històrics de Reus més reproduïts al llarg de la Història s'hi representa la rosa (símbol municipal per antonomàsia des del segle XIV), les claus creuades (pel patró de la vila: sant Pere apòstol) i la tiara papal (en haver estat senyorria directa de dos pontífexs: Gregori XI i Benet XIII).

Luna de Illieca / el papabenedito / xm / fue destacada /

Inici del Cisma d'Occident: Urbà VI (Roma) vs. Climent VII (Avinyó) **1378**

Fi de la neutralitat de la Corona d'Aragó davant del Cisma. Joan I es declara obedient al papat d'Avinyó **1387**

Pogroms: violents atacs als calls jueus **1391**

Mort del papa Climent VII **1394**

Concili de Perpinyà **1408**

Concili de Pisa: elecció d'un tercer papa (Alexandre V) **1409**

Extinció de la dinastia del Casal de Barcelona **1410**

Interregne **1411**

Compromís de Casp i entronització dels Trastàmara **1412**

Disputa de Tortosa **1413**

Vistes de Morella **1414**

Vistes de Perpinyà **1415**

Ferran I sostreu l'obediència dels seus regnes i terres al papa Luna **1416**

Elecció de Martí V a Constança com a únic papa **1417**

1328 c. Pero Martínez de Luna Pérez de Gotor neix a Illueca

1352 En morir son pare, rep els senyorius de La Vilueña, Valtorres i la moreria de Terrer

1353 Es forma com a jurista a l'Estudi General de Montpeller mentre va forjant la seva carrera eclesiàstica amb l'acumulació de càrrecs, dignitats i beneficis (sotsdiaca, prior, ardiaca, paborde, canonge...)

1375 Pero de Luna és nomenat cardenal diaca del títol de Santa Maria in Cosmedin. Abandona la càtedra de Montpeller per a traslladar-se a la Cúria papal, on actua com a jutge comissari en diverses causes

1378 Participa en el conclave celebrat a Roma després de la mort de Gregori XI. Climent VII designa el cardenal Luna legat *a latere* per als regnes ibèrics

1387 El cardenal Pero Martínez de Luna esdevé cambrer de l'Església de Tarragona i, com a tal, senyor de la vila de Reus

1392 El cambrer rep les súpliques dels vassalls reusencs al castell

1393 Actua com a legat a França, Flandes i Anglaterra

1394 Pero Martínez de Luna és escollit per unanimitat papa d'Avinyó i pren el nom de Benet XIII

1398 El papa Luna és assetjat militarment al palau d'Avinyó

1403 Alliberament del pontifex del seu captiveri

1409 Oficia l'enllaç de Martí l'Humà i Margarida de Prades a Bellesguard

1410 Estada del papa Luna a Reus

1412 El papa Benet XIII dicta el seu testament

1415 Fugida de Perpinyà i instal·lació definitiva a Peníscola

1417 El concili de Constança acusa Benet XIII de contumàç, perjur, herètic i cismàtic. És excomunicat

1418 El papa Luna es manté ferm en la defensa de la seva legitimitat i sobreviu a un nou intent d'emmetzament

1423 Benet XIII, el papa Luna, mor al castell de Peníscola

Benedictus electus servus servorum dei Larissimus in xpo filio Johanni Regi Aragonum Illustra Salt et aphtam
ben **Q**uoniam de longeva Romanæ ecclie consuetudine insumationem nove promotionis sumam pontificis principibus
catholicis litterarie faciendam ipius pontificis consecratio et coronatio soleant preuenire singularis tamen caritatis qua nos
qui de Regno tuo traximus originem et a serenitate tua plurima beneficia recepisse recolimus eandem serenitatem prosequimur
evexit affectus sub observationis regulis non facile coartandis ut huiusmodi consuetudine non servata dictarum consecrationis et
coronationis solemnitatibus non expletis tibi Carissimo peculiarissimoq; filio nos tue sancte marie in cosmedin diaconi Cardina
lem post felix recordationis Clementis pp vii predecessoris nri ex hoc mundo transitum sup corpore honorificam sepulturam
per venerabilium fratrum nrorum sancte Romanæ ecclie Cardinalium vota concordia nomine disceptante sum pontificis cathedram con
feridisse singulares littere brevis compendio nunciarent quod tibi fili Carissime sic quesimus cedat ad gaudium ut diuina evocet
clementiam ac per subditos tuos facias evocari quatinus ipse deus qui dat lapsis virtutem sic debilitatem nram sua ineffabili
fortitudine fulcat qd gravissimam oneris sarcinam debilibus humeris nris inpositam ad salutem christianis domina ante me comissi
possumus salubriter supportare vt autem visitum meriti nri erga tuam celsitudinem non ignores affectum illum tibi cum pleni
tudine benedictionis offerimus nitentes eundem in tuis oportunitatibus quatum efficaciter poterimus exhibere nec miraris qd
bulla nomen nri non exprimens presentibus est appensa nam per predecessores nros in Roman electos pontifices circa ea que
memorata procedunt solennia ita est fieri consuetum infra paucos autem dies tibi nos mittemus nuncios qui plenus referent
mentem nostram Dat Avinion xl Octobris suscepti a nobis aplatus officij Anno Primo.

Ms. 62-101

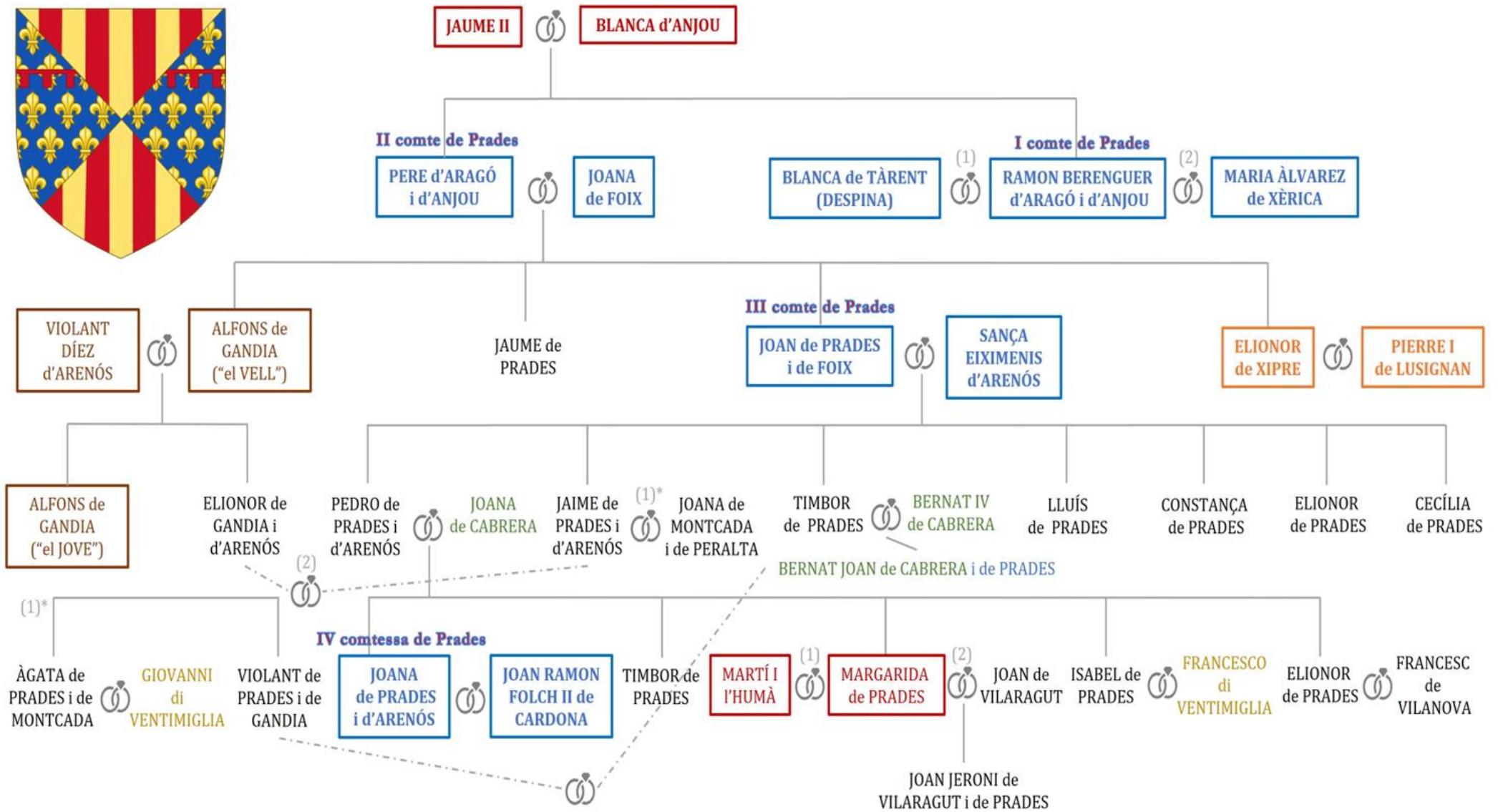

«Seyor, graitz molt a Jhesucrist, qui us fa aquesta tan gran e tan aseyalada honor, la qual yamés no feu a nagú de vostres predecesors, ço és **que vós agats lo papa de vostra seyoria.**

Creetz-me, seyor, que per tot cert açí està amagat gran fet, e tan gran mostra de glòria e honor he profit, que yamés no seria pensat, axí com de poch en poch se descobrirà, ab la ajuda de nostro Seyor».

*Et facti caritatem vestro est amicitia / seyor graitz molt a jhesu xristus qui fa
aquesta tan gran e tan aseyalada honor la qual yamés no feu a nagú de vostres
predecesors / ço es que vós agats lo papa de vostra seyoria / e habent en vostro
regnu / meuz / seyor / p tot cert açí està amagat grā fet e tan grā
mostra de glòria e honor e profit / q yamés no seria pensat / axí com de poch
en poch se descobrirà / ab la ajuda de nostro seyor / plaça seyor ala uos*

■ CORONA D'ARAGÓ
 ■ COMTAT DE PRADES
 ■ FAMÍLIA VENTIMIGLIA
 ■ FAMÍLIA CABRERA
 ■ DUCAT DE GANDIA
 ■ REGNE DE XIPRE

capitulo... de Schismate

Troyca dicitator... benedicti... 1402

Benedictus

per quem...

Vertical text in the left margin, likely a commentary or continuation of the main text.

Main body of text in Gothic script, containing the primary historical account.

Delhecho... Don... 169

Auan... 169

deliberant... libertate...

pro... 169

1403

Vertical text in the right margin, likely a commentary or continuation of the main text.

1402

El señor Jaime de Prades, condestable de Aragón, Juan de Valterra, doctor en leyes, Francisco de Blanes, doctor en decretos, y el señor Vidal de Blanes, caballero, el 14 de septiembre, llegaron como embajadores del rey de Aragón ante el Puente de Aviñón y no les dejaron entrar, por lo que reclamaron a los cardenales y los ciudadanos de Aviñón por daños e intereses que estimaron en quinientos mil florines; y reservaron la injuria para que fuese reclamada y valorada por el serenísimo rey de Aragón, que les enviaba ante el papa y el rey de Francia y los cardenales y ciudadanos de Aviñón. [...] Por fin, el día 30 de septiembre, permitieron a dicho noble don Jaime y a sus aliados los embajadores entrar a la ciudad de Aviñón ante el papa, que estaba sitiado, pero solo les dejaban permanecer en el palacio durante tres días.

1403

El 12 del mes de marzo, [...] el noble señor Jaime de Prades, juntamente con sus aliados, ordenaron y trataron que el papa saliese del palacio y de la ciudad de los traidores ciudadanos de Aviñón donde el papa estaba sitiado. [...] El papa salió a la calle, donde le esperaban don Jaime de Prades [et alii], no dándose cuenta los guardianes.

Ovidio Cuella Esteban

Bulario Aragonés de Benedicto XIII (II): la Curia Itinerante (1404-1411)

277

1405, septiembre, 22

Génova

Benedicto XIII manda a Vicente Segarra, canónigo de Tortosa, nuncio de la Sede Apostólica y colector en las provincias de Tarragona y Zaragoza y en el reino de Mallorca, que procure saldar las deudas de la Cámara Apostólica con el noble caballero Jaime de Prades, condestable de Aragón, de la siguiente manera: el próximo año ningún pago; el siguiente, la mitad de la deuda; finalmente, los dos siguientes el resto, a partes iguales. En efecto, la Cámara Apostólica había contraído con el citado Jaime una deuda de 20.000 florines de Aragón, de los cuales solamente se le han devuelto 7.500 florines por mandato del vicecamarlengo Pedro, entonces abad del monasterio de San Juan de la Peña; nuevamente por mandato del mismo vicecamarlengo a través de Guillermo de Fenollet, ciudadano barcelonés, 170 florines; y finalmente, por mandato del mismo papa a Pedro de Comollis, canónigo de Valencia, otros 2.600 florines de Aragón.

Tasa: De Curia. «Exhibita Nobis...»

Registro Aviñonés 317, folios 45 r.-46 v.

Dimarts, a [XVII] dies del mes de setembre. /Nostro senyor lo papa\ e'l senyor rey en Bellesguard, on, fetes les espo[salle]s dels dits senyor e senyora reyna, e après oyda missa e acabat l'ofici, n[ostro senyor lo] papa partí e anà's dinar a la Torra d'en Ramon dez Pla. [Aquest dia, nostro s]enyor lo [papa, a X hores d]el dia, feu [les espo]salles del [senyor rey ab] dona Margarita, [filla de l'egregi b]aró don Pedro de Prades, quondam, [...]o dit senyor rey e [la senyora reyna] oyren missa [...] en la capella [de sant Abdon] e sen Nen [...].
Aprés, lo dits [senyor e senyo]ra anaren a taula [...] que·ls endrés en tot bé.

SECUNDVS LIBER. HIC INCIPIT.

MOC ANNO MARTINVS SICILIE REX

Martini Aragonie regis filius apud Calarim post
ingentem de Sardinia uictoriam receptaq; complura

oppida paucis diebus febre extinguitur. febre non contrac-
ta ex estiuo tempore quo in omni Sardinia graue celum
est: quia nondum media estas erat non aquarum no-
xio alitu. quia calaris a stagnis que multa sunt in ea
insula non admodum infestatur non ex intemperie celi
aut contagione quia nemo suorum egrotauit. Quo ma-
gis inopinata mors eius tum sibi tum socijs fuit: eoque lu-
etuosior utiq; in illo et uirtutis flore et etatis. Tertium eis
et tricesimum annum agebat: equalis ferdinando / aut
anno maior / infelici quodam omnino / si quid omnia sunt.
ante patrem factus rex: qualis ante preem uita defunctus?

Nec magis nomine suo lugendus q; pris cui unicus erat / ta
senescenti: neq; tam etate unum nanq; et quinquaginta an-
nos natus erat q; habitu corporis / obesi nimium ac propin-
quis et ueterno grauiscens. Accedebat his et etatis et corpo-
ris incommodis quartana / malum in primis gaudio leti-
ciaq; curandum. Sic affecto nuntius de morte filij affertur.

Ex quo q̄tus patrem metor dolorq; quanta uem perturbatio
populos perualerit sibi quisq; natura et experimento duci su-
biciere potest. Omnium tamen cogitatio ac sermo erat: q̄
nam Regi futurus heres destinaretur. At y qui apud
regem amplissimi erant / partim illius beniuolentia ut
sue ip̄s potencie consulent / quo tales apud filium quales

Martinus rex aragonie
ducit uxore marga-
ritam

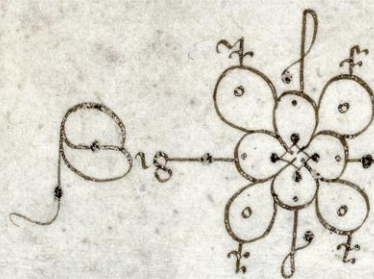
Et in arbitrium vel arbitros / arbitratorem vel arbitratores / cum vel sine p-
rantur. faciendum. Sententias cuiusuis generis sunt audiendum. In-
quendum et finendum. Et sententias pro parte nostra latis et ferendis
protestandum quoz requirendam et monendum. Et protestatis requi-
alias oposiaciones faciendum nostro nomine et cancellandum / seu cancella-
raliter exercendum / in predictis et circa ea / pro nobis et nomine nos-
trale / queq; nos facere possemus personaliter. constituit. Et vol-
tuendo vel substituendis a uobis / promittimus uobis licet absenti / in
reapientes et pacisantis ac casam legitime stipulantis / iudicio lista /
nobis et nomine nostro procuratum et actum fuit hinc gestum / et nullo
Datum et actum / in palacio Regio Ciuitatis Barceñe Die xxijma

Signum

Margarite Illustrissimi ac magniffia prinapis
caam Comias Rossilhonis et Ceritanie

Testes qui presentes ad predicta fu-

num Petri suau locutionis orthonoty et
Illustrissime domine Regine He scribi

Martini

Sermon.

Rey

Et demum die crastina / ad quam dea cura pertinet / ut p
dicatur ad post primum / cotinua / que fuit dies sab
bat Gregoriana / prima / ultima de mensis / et ad
ano a natu domini / quidem / quadringentesimo / Sexto
supra / i / populo dicto / circa hora / undecima / die / octo
primum / et parva ante / et sequitur / die / felicissimus
domini / beatus Martinus / qui / hunc / curiam / in presentia
passu / deceptus / conlocaverat / et celebrabat / cui / p
scilicet / decessit / in quadam / Camera / monasterii
vallis / domus / et / sancti / vocata / de / rba
dessa / Cuius / anima / in / domo / omnipotentis / ihu / xpo /
in / eius / gloria / requiescat / in / pace / Et / sic / dea / cura
sua / obtinuit / finem /

Pedro de Luna, papa benedicta. xiiij. tubo por muer
 te de sō garcia de heredia. el Arçobispado inretentis.
 ai unapromisiō de pulian loba como vicario gñal su
 yo. Año. 1415. y antes estado en Avinion en hanciapapa
 dio las tres cabeças de plata. a las 60 el Año. 1411. hizo
 poner letras esculpidas. digo esmaltadas en cada en
 beca. idizia este es la cabeza de sã valero obispo de la
 iglesia. i esta es de la salmática de sã vincete Arcidia
 no de esta iglesia. itienen sus Armas en campo colora
 do. la Luna blanca. i arriba sus llaves con hanciar
 de papa. cō tres coronas i en el cinborio diez o mil
 torregillas la luna blanca cō sus hanciar de papa en los
 hazulejos. estava su cuerpo abn enterro en la fortale
 za de Illueca. en un Apohento por enterrar por aver
 sido cismático. no estava en sã gñido. abn el Año. 1544
 i el Año. 1537. passo por alli un Abnd de la onte de san
 bernardo. q̄ venia de las cortes de Moscon. q̄ con curido
 i por verlo. i halló q̄ letenia allí una lapara a cōdi da
 dixo no se la podía tener por no estar enterro en sã
 gñido. i allí de de entōces se la quitáro. i se ha ho rre este
 hazite. este papa. i Arçobispo se halló en las cortes
 q̄ el rei dō Juan el primero tubo en Monçó. el Año. 1388.
 este dero el Arçobispado de sã de el Año. 1415. q̄ en el cōcilio
 de cōstãcia se quitáro. lo obidiciã. el sepulcro en peniscota
 i allí. en el mes de setiembre. Año. 1424. i en su porfiã de
 papa. i de edad de mas de. 80. años. id espues llevado de
 su cuerpo. a Illueca. do: cardenales q̄ allí cō el estava hanciar
 elecció de papa. a. gil. munioz. i fue coronado. i sellamo
 clemes. 3. i cō tres cardenales. i cabitodo lo q̄ los papas ha
 i allí fue cahi ocho meses i utenso papa. despues. el Año. 1425
 s̄pōte. i de volunta de reliquo. i dero el papado. i de allí aporo
 el papa Martinus. v. lo fue obispo de Malloreu.

Armas.
 1411. a
 1415 -
 por enterrar
 nã do un
 rro

47

Pedro de Luna: papa benedicto: Año: 141
 In retentis

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTIFICAS

LA DISPUTA DE TORTOSA

POR

ANTONIO PACIOS LOPEZ, M. S. C.

PREMIO «MENENDEZ PELAYO», 1949

I

ESTUDIO HISTORICO - CRITICO - DOCTRINAL

INSTITUTO «ARIAS MONTANO»

MADRID - BARCELONA, 1957

Deu molt sant e molt honauertunt. Cony to correto qualis lo Rey celebraua
 aci nos sien finats ne lo Rey subuenao o donaco alguna hage haude d'asst
 Regne/responet a nos qu'il pregauo nos deques posse nre fet en degut ser
 ment nos ha dit/que non podia fer e sens huc subuenao alguna non ha
 feta sen es anar sp la qual no hunc. Inceuo de per decontmet dualz anar
 aqui p' asiar si deu. S. migesit porre finar los dits nres afere/sempe no
 siderants q' deu. S. nos dix/co era acq' d'aco/quis segunya dlo dits nres
 afere la enfiassen/axi matex nos qui sens licencia se cõsell de deu. S. no furiu
 res/en le dits cofes/hanc d'iberat d' sobee seure/en la dita anada tro deu
 S. fos certifiada d'as dits cofes/p que pure molt sunt sannt. A. v. S. d'as
 dits cofes/la suplica humilmet e deuota/nos d'ulla donar licencia de anar aqui
 le treme tres duas d'as d'as galeas/sub q' puscham la dita anada fer. E de aco ha
 ueny fet amoss de Virragona/e amoss d'odrigo de luna sub los quals na poru
 qua largamet effi Informada. S. S. la qual nre semer dea asue sp l'onch
 tpmo sal fuer d'la s'glora sua sancta/dingit d'ores acce/en la d'ntar d'ela
 S. mare s'glora p. d. S. molt de p'ndi. D'ada en l'aleca/fofo nre segeil secret. La
 xxij. d'ugost d' an d'ccc. xv. la Reyna q'z p'

lo nre sant pare.

De deu. S. humil e deuota
 filla la Reyna d'aragona
 (Dña Isabella ma ni
 p. fier.

71

la Reyna d'aragona

Venerable pare en Christ e molt car oncle, per avisar vostra venerable paternitat, vos certificam que diluns, festa de Aparici, stant lo rey en un cadafal fet denant la capella major del castell de aquesta vila, e celebrada missa per mestre Vicens, en l'altar bastit en lo dit cadafal, lo dit mestre Vicens feu son sermó, per lo qual oyr hac, en lo dit castell, moltes notables persones e molt gran multitud de poble; en lo qual sermó, entre les altres coses, ell dix, molt afirmativament, com nostre sant Pare era verdader vicari de Jhesuchrist, que ell sàpia coses per les quals era ben cert de açò; recità, axí matex, com nostre sant Pare se era més en algunes dilacions sobre lo fet de la unió, les quals explicar per letra bonament no poríem, e que convenia e havia convengut al dit rey, per obeir lo manament de Déu, al qual devia mils star, que no en aquel del papa, fer algunas ordinacions ab son notable e bon consell, les quals serien amargues al dit nostre sant Pare, però profitosas a la salut de sa ànima, axí com és la medecina amarga al pacient o malalt. Les quals ordinacions foren aquí publicades; són largas e no les posquem bonament distinctament retenir, però contenen, en acabament, sostracció de tot poder que'l dit nostre sant Pare haje en los béns temporals, ço es, en reebre peccúnias ne donar beneficis et cetera, manants e inhibent que no li'n fos respost. Si bonament porem haver de las dites ordinacions translat, nós les vos trametrem, perquè pus stasament ho puscats veure. Dix, axí matex, que semblants ordinacions se publicaven, per la dita jornada, en lo regne de Castella e de Navarra, e en los comtats de Foix e d'Armanyach. Per què vostra venerable paternitat deslber què és de fer. E si són algunes coses que nós hi puscham fer, som prestes cumplir-les per obre. E sia la sancta Trinitat endressa de tots vostros affers.

Data en Perpenyà, sots nostre segell secret, a VIII de janer de l'any mil quatre-cens XVI. *La reyna Margarita.*

Al venerable pare en Christ e nostre molt car oncle, lo bisbe de Malorques, camerlench de nostre sant Pare.

REX DAVID
MORTUUS.

Der Königin King sprach zum kaiserlichen Rat und zu den
 Räten das in dem Conclio verprochen ist und mocht an
 zu wissen. Lander das es gemain was
 sin aber sprach der Königin King so ist
 auch mit beprochen das die die die die die
 stich christen die macher sind und
 die denen stat die stien und künftigen
 an Königin King und die die die die
 alle hand allen Christen sind die gehere
 und zu denen das die die die die die
 menter über die die die die die die
 mag und die die die die die die die
 wenn die die die die die die die die
 vil gewalt an die die die die die die

Darmit do sprach die heilige
 Geisten von dem ob dem die die die die
 an dem die die die die die die die die
 tempen die die die die die die die die
 des die die die die die die die die die
 Do sprach auch die die die die die die die
 wellen die die die die die die die die die
 King die die die die die die die die die
 die die die die die die die die die die die
 dem die die die die die die die die die die
 die die die die die die die die die die die
 stat und die die die die die die die die
 die die die die die die die die die die die

Sitzung der Keichen
 läden in Münster.

